

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Γ'. | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 22 του Μάη 1908 | ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Οδός Οικονόμου αριθ 4 — ΑΡΙΘ. 149

ΕΛΕΓΓΕΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΒΥΘΥΣΜΕΝΟ ΘΩΡΗΚΤΟ 'ΠΕΤΡΟΠΑΒΛΟΣΚ'

Μάτια κατέβηκεν ὁ νοῦς
ὅμως θε' φτάνει κάτω
τὴν ἡσυχίαν νὰ ἰδῇ τέτοιου θανάτου !
Βαθὺς ὁ πόντος, μὰ ὁ χαμὸς
βαθύτερός του. Μόνος
τὴ νύχτα ποῦ ὁ πικρὸς γιὰλός
τ' ἀστέρια καθρεφτίζει,
ἐρχεται κάτω ὁ οὐρανὸς
καὶ σὰς ἀγγίζει.

Καὶ σὺ, Θυσία περήφανη,
ποῦ κύμα κ' αἶμα σταΐζεις
πρὸς τὸ αἰώνιο Δίκαιο κυττάζεις
μὲ τὰ κλειστὰ μάτια τῶν νεκρῶν
ναυτῶν ποῦ ἔφεραν κάτω
στὰ τρίσβαθα τῆς θαλάσσης
τὴ λάμψη τοῦ θανάτου.

Ταξιδευμένοι ! Ἐπήγατε
πρὸ πέρα ἀπ' τοὺς μικροὺς μας λογισμούς.
Κ' ἔτσι μὲ σκοτωμένους τοὺς καύμούς
κοιμάστε κάτω ἀπὸ τὴν τρικυμία
στὴν πηγὴ τῆς γαλήνης, στὸ βυθό.
Σὰν ἓνα κάστρο ποῦ ἀπὸ καίρῳ
μέσ' τὰ νερά ἔχει γύρει σκορπισμένο,
ἔτσι καὶ σὺ θὰ κοιμηθῇς ἐσὺ
ποῦ μιὰν αὐγὴ ἐπυργώθηκες στὸ φῶς
κ' ἐπέσες κάτω, ὦ μέγα φρούριο τῆς σαρκός !

Μάτια τῶν εὐσεβῶν. Εἴστε κλεισμένα,
ματάκια ἁθῶν, κάτω ἀπ' τὸ νερό.
Ὅμως τῆς πίστεως λύχνον, πάντα φέγγετε
ἀπ' τὴν καρδίαν τοῦ πόντου, πρὸς τὸν οὐρανόν,
καὶ τὰ σφαγμένα χέρια τὰ φαντάζουμαι
πῶς σταυρωμένα στέλνουν προσευχὴν
πρὸς κἄποιον σπιτιοῦ θαμπὸν εἰκόνημα
ποῦ τὴ μανούλα γέρνει καὶ παρηγορεῖ.
Κι' ἀπάνου ἀπ' τὴν πλατεῖαν τὴ θαλάσσαν
ποῦ τὰ αἰώνια κύματα τινάζει
δίχως νὰ ξαναφέρῃ ἐσὰς στὸν πόλεμον
μήτε τὸν καπετάνιον ποῦ προστάζει
ἀπάνου ἀπ' τὴν πλατεῖαν τὴ θαλάσσαν
μέσ' τὴ σιωπὴ καὶ στὸ μηδέν, τὸ θυμιατῆρι
τῆς Μόσχας κρέμεται παρακαλεῖ
τὸν οὐρανὸν στὸν ὕπνον σὰς νάρθη νὰ γύρῃ.

Μητέρα ! Ποῦ στὰ κύματα ἔτρεξε
τὸ γάλα σου κι' ἐπνίγηκαν τὰ νανουρίσματά σου.
Ἄπ' τὸ παιδί ὡς τὴν ποδιά σου
εἶν' ἓνας πόντος, ἓνας χωρισμός.
Ναύτης κι' ἂν εἶνε ὁ πόνος σου
δὲν ἔμπορεῖ νὰ φτάσῃ ἐκεῖ, παρὰ νεκρός.

Σκλάβαν σὲ πῆρε ὁ πόλεμος κοντὰ του
γιὰ νὰ σκορπίζῃς ρόδα τοῦ θανάτου.
Κάθε στιγμή ποῦ τρέμεις κι' ἀγαπᾷς
τὸν πόλεμον, τὸν πόλεμον σφυροκοπᾷς
καὶ τὰ νανουρίσματα
τῆς κοίτης καὶ τὸ χᾶδι
ἀποκοιμίζουν τὸ παιδί
γιὰ νὰ τὸ φέρουν πρὸς τὸν ἄδην,
μητέρα ! Καὶ στὸν κόρφο σου
τὸν κόρφο ποῦνε ἀγάπη, τρόμος
μὲ τὰ χειλάκια τοῦ παιδιοῦ
βυζαίνει τοῦ πολέμου ὁ νόμος !
Χαῖρε σπιτάκι ἐρημικό ! Ἡσυχία,
ποῦ ἡ κουρασμένη σκέψις μας θέλει νὰ γίνη
λουλουδάκι στὴ θύρα σου καὶ νὰ σὲ πίνῃ !
Χαῖρε σπιτάκι ἐρημικό. Ἡσυχία
βρυσούλα τῆς ζωῆς, ποῦ ὅταν σ' ἀκούω
νὰ τρέχῃς σκιάζομαι μήπως χυθῇς
μέσ' τὸν πικρὸν ὠκεανὸ τοῦ κόσμου !
Ἀνάμεσα στὰ ὀρνίθια καὶ στὴ γλῶσση
ποῦ ὁ πετεινὸς λευκὸς ψάλλει τὸ φῶς
ἐνῶ ἡ μητέρα γνέθει, ἐνῶ τὰ βρέφη
στὴν πρασιναδὴ παίζουν καὶ γυρίζουν
ὁ γυιὸς ἀπὸ τῶν χωραφῶν τὸ δρόμον
μ' ἀναπαμένο τὸ τσαπὶ στὸν ὦμον,
ἐρχεται ὁ Πόλεμος στὴν πόρτα καὶ τοῦ γνέφει
νὰ πάῃ κοντὰ του. Ἐχε γειά,
σπιτάκι ἐρημικό, δὲν εἶσαι πιὰ.

Κοιμάται μέσ' τὸν ἥσυχον ἐλαιῶνα
βασκανισμένη ἡ ἀσπροφόρα Εἰρήνη.
Χαίρεται ἡ γῆ ποῦ τὴν κρατεῖ, στοὺς κόρφους τῆς
καθ' ἄνθος χαίρεται ν' ἀγγίξῃ καὶ νὰ σβύνη.
Καὶ τῶν πουλιῶν κρυμμένες οἱ φωλιές,
πατρίδες δίχως πόλεμον καὶ μίσση,
ἀφίνουν τῆς ἀγάπης τὸ μουρμούρισμα
τόσο σκιαγμένο ποῦ φοβάται ν' ἀντηχήσῃ.
Ἄνοιξι! — πόθος ! Μέσ' τὸ ματωμένο ἀγῶνα
ἀνθεῖ ὁ Ἀπρίλης κι' ἀπ' τὸν κόρφο τοῦ
μαζεύουν ἀνεμώνες οἱ νεκροί.
Ἄλλ' ἄξαφνα ἱερὰ πομπὴ
βυθίζεται στὸν ἥσυχον ἐλαιῶνα
καὶ φτάνει ἀπὸ τὸν κάμπο ἀνθρώπων πλῆθος
κόβοντας κλάδο ἐλῆας, στολίζοντας τὸ στῆθος.
Κάτω ἀπὸ τῶν κλαριῶν τὴν ἡσυχίαν
ὕψωντας τὴ Βίβλον τὴν Ἁγίαν
πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἰληὰ πηγαίνει

ποῦ ἡ ἀσπροφόρα Εἰρήνη, ξαπλωμένη
θρηνεῖ τὴν ἐξορία τῆς. — Εὐπνα !
ὁ λαὸς σου ἤρθεν ἐδῶ. Οἱ ἀνθρώποι
ποῦνε λευκοὶ σὰν ἀνθισμένοι τόποι
καὶ ταπεινοὶ σὰ γλῶσση. Κανένα φῶς
δὲ φέρνομε σ' αὐτὴ τὴ λιτανείαν
ἄλλο ἀπὸ μιὰ λαμπάδα αἰωνία
ποῦ τὴν ἀνάθει μέσα μας ὁ Ἑσπερινός.
Ἡ ζωὴ μας εἶν' ἀργὸ ριχτὸ νεράκι
ποῦ σιγοκλαίει καὶ σιγοτραγουδεῖ,
ποῦ μόλις φτάνει μέσ' τὸ περιβόλι
νὰ σκύβῃ ἓνα πουλάκι καὶ νὰ πιῇ.
Σπαθὶ δὲν ἐρριέσκαμε στὴ ζώνη,
ὁ ἐχθρὸς φοβάται νὰ μᾶς ἀντικρύσῃ
καθὼς περνᾷ στὸν κάμπο ὁ χαλασμός
κι' ἀφίνει ὀρθὸ τὸ παρεκκλῆσι.
Εἴμαστε μεῖς οἱ ἄδυνατοι. Τραγοῦδι
παίζουν μὲ μᾶς οἱ ἀνέμοι, παιᾶνες ὄχι !
Βαρειὰ δὲν περπατοῦμε, ἀλλὰ σταλάζομε
στὴ γῆν αὐτὴ καθὼς τὸ πρωτοβόχι.
Κόσμος γιὰ μᾶς τὸ φύλλο, ὅπως τὸ δάσος,
ἡ πεταλούδα ὅπως κι' ὁ ἀητός.
Κι' αὐτὰ κ' ἐμεῖς κι' ὁ πόνος ταξιδεύομε
στὸν κύκλον τοῦ παντός...

— Κοιμάσαι, Εἰρήνη, κάτω ἀπ' τὴν ἀρχαίαν
ἰληὰ καὶ σὲ ζητοῦμε, σὲ ζητοῦν
οἱ δουλευτάδες ποῦ τὸ βράδυ ἀργὰ
σκύβουνε στὴν καλύβαν τους νὰ μποῦν.
τὸ χελιδόνι ὅταν ἀπ' τὴ στέγη μας
— καθὼς ἡ σκέψις φεύγει ἀπὸ τὸ νοῦ —
πάει νὰ βυθίσῃ τὰ φτερά τὰ ἡσυχὰ
μέσ' τὴν ἀταξία τ' οὐρανοῦ.
Τ' ἄστρο ποῦ ταξιδεύει καὶ ξαναρχεται.
Ὁ νεκρὸς ποῦ πάει καὶ δὲν ξαναγεννᾷ.
Στὸ κύμα ὁ ναύτης. Ὁ τραχὺς βοσκὸς
ἀπάνου στὰ περήφανα βουνά.
Ἡ φωλιὰ σὲ θέλει τῶν πουλιῶν, τῶν ἀνθρώπων
ἡ πολιτεία, τὰ φτερά καὶ τὰ χέρια τῶν
νύχτα καὶ μέρα ἀπλώνονται σ' ἐσένα.

Κουρασμένα
τὰ μάτια κλείνουν, ὁ ὕπνος σὲ γυρεύει
ὅταν μὲ τὴν ἀνύσταχτη παλεύει
φροντίδα ἀπάνου ἀπ' τ' ἄρρωστο κορμί.
Γυρεύει ἐσένα ὕστερ' ἀπ' τὴ νίκη
τὸ κουρασμένο κρύβοντας στὴ θήκη
σπαθὶ τοῦ ὁ ματωμένος μαχητῆς,
καὶ τελευταῖος σὲ κράζει, ἀλλὰ δὲν ἐρχεσαι
νὰ κοιμηθῇς μέσ' τὴν καρδίαν τοῦ, ὁ Παιητής.

— Καὶ τώρα οἱ σκοτωμένοι σὲ ἀναζητήσαν,
ποῦ τοὺς κρατεῖ ὁ ἀμίλητος βυθός.
Πόνος δὲ φτάνει ἀνθρώπου νὰ τοὺς δῇ
ἐνῶ τοὺς τρώει τὸ κύμα κι' ὁ καύμος.

Ἔτσι πνιγμένη, ἀφανισμένη ἡ Δύναμι
κοιμάται καὶ ρωτᾷ ἀπὸ βαθειά
τὸ κρῖμα ποῦ τὴ σκότωσεν ἀπόλεμη,
ἀλλὰ ὁ βαθὺς γυάλος δὲν ἀπαντᾷ..
Θερίο καράβι, πόσο καλοτάξειδα
πλέεις στὸ μὴδέν ! Εἰρήνη
στὸ φλάμπουρο ποῦ κύματα τὸ δίπλωσαν
καὶ στ' ἄρματα ποῦ δὲ βροντᾷν. Εἰρήνη
στῶν θυμάτων τὰ μάτια, στὴ βουβὴ καρδιά,
στὸ στόμα τὸ κλεισμένο ποῦ ἄλμην πίνει !
Τώρα δὲν τοὺς κατέχει πλέον ὁ πόλεμος
καὶ τώρα ποῦ στὰ βᾶθη τῆς ἐδύσου
βαρεῖα κοιμῶνται ἡσυχοί, ἀγαθοί,
ἀπόλεμοι, θλιμμένοι, εἶνε δικοί σου.

Εἶπαν κι' ἡ προσευχὴ μέσ' τὴν ψυχὴ τους
ἔπεσε, τὴν ἀνάστησε. Μὲ τοὺς κορμούς
τῶν δένδρων τὸ ἀζωγράφιστο κορμὶ τῆς
ὕψωνει κ' εἶν' ὠραῖο ἀπ' τοὺς καύμους.
Λάμπει τὸ δάκρυ ποῦ στὴ γλῶσσι ἀφίνει
—εὐτυχισμένο τὸ ἄνθος ποῦ τὸ πίνει—
Γνέφει στὸ πλῆθος καὶ μαζί του ξεκινᾷ.
Χαμογελᾷνε κάμποι καὶ βουνά
κ' ἔτσι καθὼς πηγαίνει ἡ λιτανεία
τὰ μαραμμένα ξαναζοῦν, ἡ ἔνοιξι
πάει νὰ γενῇ αἰώνια.
Τόσο δεμένη ἡ μέννα γῆ μὲ τὴν ψυχὴ των εἶνε,
τόσο τοὺς ἀνεγνώρισε τοὺς Ἀδυνάτους, κρίνε,
ποῦ κάτασπρος στὸ διάβα των φεγγεβολᾷς, καὶ σὺ
δρυσούλα στὰ χαμόκλαδα ποῦ τρέμεις, ὡς αὐτοί.
Στάθηκαν στὴν ἀκρογιαλιὰ καὶ κύτταζαν τὸ κύμα.
Πλατὺ τὸ πέλαγος, καθὼς τοῦ ἀφανισμοῦ τὸ κρῖμα.
Τοὺς βυθισμένους καρτερεῖ νάσθουν μπροστά της,
Ἐκείνη, ὁρτὴ στὸν ἄνεμο ποῦ λύνει τὰ μαλλιά της.
Ἄχ! οἱ νεκροὶ δὲν ἔρχονται ὑψωμένοι
ἀπάνου στὸν ἄφρο, δὲν κατεβαίνει
κύμα φουρτούνα, πόνος νὰ τοὺς πάρη,
τὸν ἀρχηγὸ νὰ φέρη καβαλλάρη
τῆς τρικυμίας, τοὺς ναυτεῖς του μαζί.
Ὁ Ἀφανισμὸς μονάχα, ἐκείνος ἔζη.
Νερῶν φωνές, σαλπίσματα, ἔχρη,
βροντοῦν, καὶ τὰ μεγάλα κύματα
σὰν τοῦ Ὀμήρου οἱ ματωμένοι στίχοι
στὸ πέλαγος τῶν χρόνων, μὲ χορὸ φριχτὸ
ἀπὸ στεριές, πελάγη, οὐρανοὺς χυμοῦν,
λαχανιασμένα πέφτουνε στὰ πόδια της,
πεθαίνουν, μὰ τὸν Πόλεμο τῆς τραγουδοῦν.

Σ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ

Ὁ Ἑλλημιστὴς κ. E. Clément, καθηγητὴς
στὴ Νίκαια τῆς Γαλλίας, εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ
στείλει στὸ διευθυντὴ τοῦ «Νομά» τὸ ἀκόλουθο
γράμμα γιὰ τὸ δῶμα του «Ζωντανὸ καὶ Πεθαμ-
μένοι».

Τὸ γράμμα τὸ δημοσιεύουμε σὲ πρωτότυπο καὶ
σὲ μετάφραση, ἀφοῦ πρώτα ζητήσαμε τὴν ἄδεια ἀπὸ
τὸν κ. Clément.

Nice, le 1er Mai 1905

Monsieur,

Je suis bien en retard pour vous remercier de votre beau livre. Excusez-moi et soyez persuadé que mes remerciements n'en sont pas moins sincères, ni mon admiration moins vive. Votre drame est une œuvre vibrante de vérité, de force et de vie. Sous le voile transparent d'une allégorie dont les personnages restent naturels, c'est à dire des hommes et des fem-

mes de chair et d'os, vous battez vigoureusement en brèche les idées et les sentiments factices, les préjugés, le fétichisme mesquin, puéril et stérile de l'antiquité, si différent de la vraie piété et de la vénération raisonnable. Puissent vos concitoyens sentir toute la justesse des conseils de Lambrus, renoncer enfin aux idoles mortes et tourner leurs regards vers l'avenir et vers la vie! Alors seulement l'hésitante, coquette et charmante Chari, notre chère Grèce, pourra être parfaitement heureuse.

Votre touchante nouvelle de Chrysavy est un petit chef d'œuvre d'émotion pénétrante et de délicatesse.

Laissez-moi vous féliciter, Monsieur, de votre beau talent. Le «Nomas», que vous dirigez si habilement, n'est pas seulement un excellent journal, c'est une bonne œuvre vraiment patriotique, à laquelle applaudissent tous les vrais amis de la Grèce.

Et à ce titre, je vous prie d'agréer, Monsieur, avec mes remerciements, l'expression de mes sentiments de haute estime et de profonde sympathie.

E. CLÉMENT
professeur, Nice

Νίκαια, 1 τοῦ Μάη 1905

Κύριε,

Ἀρχισα πολὺ νὰ σ' εὐχαριστήσω γιὰ τὸ ὠραῖο
σου βιβλίον. Νὰ μὲ συμπαθῇς, βέβαιος πῶς τὰ συγ-
χαρητήριά μου δὲν εἶναι γι' αὐτὸ λιγότερο εὐλακρινῆ,
μήτε ὁ θαυμασμὸς μου πρὸς λίγον ζωηρὸς. Τὸ δῶμα
σου εἶναι ἔργο ποῦ σπαρταρίζει ἀπὸ ἀλήθεια, ἀπὸ
δύναμη καὶ ἀπὸ ζωὴ. Κάτω ἀπὸ μιὰ σκέπη διάφανη
ἀλληγορικὴ, μὲ ἀνθρώπους ποῦ μένουνε πάντα φυσι-
κοί, δηλονότι ἄντρες καὶ γυναῖκες μὲ σάρκα καὶ μὲ
κόκκαλα, χτυπᾷς δυνατὰ καὶ ριζικά τὰ ψεύτικα,
ιδέες καὶ αἰσθήματα, τίς πρόληψεις, τὴν ἄθλια ξο-
νολατρεία τοῦ ἀρχαίου, τὴν παιδιᾶτικὴν καὶ τὴν ἄ-
γνη, τόσο διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν εὐλάβειαν
καὶ ἀπ' τὸ λογικὸν σέβας τῶν ἀρχαίων. Ἀμποτε οἱ
συμπολίτες σας νὰ νιώσουν ὅλη τὴν ἀλήθειαν ποῦ
κρύβεται στίς συμβουλὲς τοῦ Λάμπρου, νὰ παραιτή-
σουν τέλος τῆς ψυχῆς εἰδῶλα καὶ νὰ γυρίσουν τὰ μά-
τια τοὺς πρὸς τὰ μέλλοντα καὶ πρὸς τὴν ζωὴ. Τότε
μόνο ἡ διασταχτικὴ, φιλάρεσκῃ καὶ χαριτωμένη
Χάρις, ἡ ἀγαπημένη μας Ἑλλάδα, θὰ μπορέσῃ
νὰ βρῇ ἀκέρειαν τὴν εὐτυχίαν της.

Τὸ δῆγημά σου Χρυσάβη εἶναι ἓνα λεπτότατο
ἀριστουργηματάκι ποῦ κατασυνγινεῖ.

Δώσε μου τὴν ἄδεια, κύριε, νὰ σὲ συχαρῶ γιὰ
τὸν καλλιτεχνικὸν σου νοῦ. Ὁ «Νομάς» ποῦ τονεῖ
διευτύνει τόσο ἀξία, δὲν εἶναι μονάχα μιὰ ἐξαί-
ρετη ἡμερησία, εἶναι καὶ μιὰ καλὴ πράξις πατριω-
τικώτατη, ποῦ τὴν χειροκροτοῦν ὅλοι οἱ ἀληθινοὶ
φίλοι τῶν Ἑλλήνων.

Σὲ παρακαλῶ, Κύριε, νὰ δεχτῇς μὲ τὰ εὐχαρι-
στῶ μου καὶ ὅλη μου τὴν ὑψηλὴν ὑπόληψιν καὶ τὴ
βαθεῖαν συμπάθειαν ποῦ αἰσθάνομαι γιὰ σένα.

E. CLEMENT

Καθηγητὴς στὴ Νίκαια

— Βλέπεις τί χαριτωμένος καὶ τί σοφὸς εἶναι ὁ παπα-
γάλος μου; λέει τὸ γεροντοκόριτσο, ἡ Πικὴ, στὴ φιλε-
νάδα της. Τὸν ἔχω σὰν παιδί μου... Κοκὸ μου, θέλεις
καφέ;

— Ἀλήθεια τί ἔξυπνος παπαγάλος! καὶ τί πράσινο!
— Μοῦ τὸν ἄφησε κληρονομία ἡ καμένη ἡ γιαιγιά
μου. Θὰ εἶναι ἱσαμ' ἑκατὸ χρονῶνα.

— Πῶ, πῶ! Ἄν κ' ἔχη τόση ἡλικία, μήτ' ἓνα φτερό
του δὲν ἄσπρισε!..

Ὁ δικηγόρος. — Ὅχι! δὲ μπορῶ νὰ εἶς ὑπερασπι-
στῶ. Ἡ ὑπόθεσίς σας εἶναι τόσο ἀδέβαιχη...

Ὁ πελάτης. — Ἀδέβαιχη; μὰ θὰ φάω σίγουρα δυὸ
χρόνια φυλάκα!

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΤΗΣ ΧΟΡΟΣ*)

Ἀγαπημένε μου,

Μέρες ὁλόκερες εἶχα στὸ νοῦ μου ἀδιάκοπα τὸν
πρῶτον μου χορό.

Μὰς εἶχεν στείλει τὴν πρόσκλησιν τὴν Δευτέρα
τὸ βράδυ κι' ὁ χορὸς θὰ εἴτανε τὸ Σαββάτο. Πῶς
τὸ θυμάμαι! εἶχ' ἀνοιχτὸ τὸ τετραδίον, ποῦ γράφω
τα μυστικά μου ὅλα, τίς σκέψεις καὶ τὰ περιστα-
τικά τῆς ζωῆς μου, κ' ἔγραφα κ' ἔγραφα πολλὰ
καὶ σὲ συλλογίζομαι. Ὅσα ἔγραφα, γιὰ σένα
τῆς γραφῆς, τὸν ἀγαπημένο τῆς καρδίας μου φίλον, τὸν
ἀχώριστον τοῦ λογισμοῦ μου σύντροφον. Ἐνα μι-
κρὸ ἀνοήτο! μὲ λίγους μενεξέδες, ποῦ ἄφθονα μοῦ
χάριζαν τὴ γλυκαῖάν τους μυρουδιά, εἴταν τὸ μόνο
ποῦ μποροῦσε νὰ τραβήξῃ λιγάκι τὴν προσοχήν καὶ
καὶ τὴ σκέψιν μου, ποῦ τὴν ὥρα κείνη ἐσκίζε θά-
λασσαν πλατεῖαν καὶ πετούσε, πετούσε, πετούσε μὲ
γληγοράδ' ἀπίστευτην, μὲ τὰ φτερά τῆς ἀγάπης,
γιὰ νὰ φτάσῃ σιμά σου, στὸ φοιτητικόν σου γραφεῖον
ποῦ τόσο νόστιμα τοῦ κάνεις τὴν περιγραφὴν.

Ἡ μαμά μπαίνει μέσα, κρατῶντας ἓνα φάκελλον
στὸ χέρι καὶ μοῦ λέει «Μαρία, διάβασέ το, πῶς σοῦ
φάνεται;»

Τὸ πῆρα κ' ἡ καρδιά μου ἰχτύπησε δυνατὰ, ὅταν
εἶδα τὸ περιεχόμενον· θυμήθηκα τὸν πατέρα, ποῦ προ-
χτὲς τὸ βράδυ ἔλεγε στὴ μαμά, — «φέτος ποῦ καὶ ἡ
Μαρία μας θὰ πῆγαινε στὸν κόσμον δὲν γίνονται χο-
ροὶ κρῖμα!»

Ὡστε γι' αὐτὸ ἡ μαμά χαμογελοῦσε, ὅταν μοῦ-
δωσε τὸ φάκελλον καὶ γι' αὐτὸ μὲ τόση περιέργεια
καρτεροῦσε νὰ ἰδῇ τὴν ἐντύπωσιν ποῦ θὰ μοῦκανε.

— Τί λέει, ὁ πατέρας, μαμά, θὰ πῆμ';

Πρέπει νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθειαν. Δὲν ἤθελα νὰ
ἐλεγε ν' ἔχι. Εἶναι τόσο ὁμορφὸν πρᾶμα ὁ χορὸς στὸ
σκολεῖον ἤμουν ἡ πρώτη χορευτοῦ, ἔκανα πάντα τὴν
καλῆτερον οἰγοῦρα, κι' ὅλοι μ' εὐρίσκαν πολὺ χαρι-
τωμένη μ' ὅλο ποῦ ἤμουν παιδιαριστικὰ ντυμένη
μὲ τοῦ σκολεῖου τίς μακριὰς καὶ ἄχαρες ποδιές· πῶς
λοιπὸν νὰ μὴν ἀρέσω καλοντυμένη μέσα στὰ ἄπειρα
φῶτα, ποῦ δίνουν στὸ πρόσωπον ἓνα τριανταφυλλένιον
χρῶμα, ποῦ καὶ τὴν ἄσκημιν ἀκόμα κάνουν ὑπο-
φερτὴν;

Ἀλλὰ ἡ μαμά δὲν εἶπε τὴ λέξιν, ποῦ τόσο ἐφο-
βούμην· ἤρθε κοντὰ μου καὶ μὲ τ' ἀπαλὰ καὶ κά-
τασπρα χεράκια ἐχάιδεψε τὰ μαλλιά μου, μ' ἐφί-
λησε στὸ μέτωπον καὶ μαῦπε· «ὁ πατέρας σου μο-
νάχα σὲ παρακαλεῖ νὰ γείνης ὁμορφὴ».

«Νὰ γείνης ὁμορφὴ!» Πόσες ἀνησυχίες, πόσες
σκέψεις, πόσες φροντίδες γεννᾷ μιὰ τέτοια λέξις στὸ
κεφάλι κάθε νέας, ποῦ ἐτοιμάζεται γιὰ τὸν πρῶτον
της χορό! Νὰ γείνης ὁμορφὴ! ἀλλ' αὐτὸ σημαίνει
νὰ ἀναστατώσῃς τὴν μικρὴν σου καμαρούλα κι' ἀπὸ
χαριτωμένο παράδεισον νὰ τὴν κῆμης κόλασιν σωστή-
ν ἀραδιάσιν τζοβαίρικαν, κορδελλίτσας, μυρουδιές, βεν-
ταλιές, ὅλα τὰ μικρὰ τίποτα, ποῦ κάνουν ἕνα κάτω
τὴ γυναῖκα, νὰ τὰ γυρεύς, γιὰ νὰ ἰδῇς πρὸς χρῶμα
καλῆτερον σοῦ στέκει, ποῖα βεντάλια εἶναι περισσότερο
τῆς μόδας κι' ἂν πηγαίνῃ μὲ τὸ χρῶμα τῆς φορεσίης
σου. Νὰ γείνης ὁμορφὴ! μ' ἄλλα λόγια νὰ κα-
θήσῃς ὥρες πολλὰς στὸν καθρέφτην καὶ νὰ χτενιστῇς
χιλίας φορὲς, γιὰ νὰ ἰδῇς ποῖα χτενιστὰ περισσότερο
ὁμορφίαν σοῦ χαρίζει γιὰ νὰ τὴν προτιμήσῃς τὴ θρα-
υδιὰ τοῦ πρώτου σου χοροῦ. Νὰ γείνης ὁμορφὴ, σημαί-
νει νὰ γίνῃς νευρικὴ, ἀνησυχισμένη, παράξενη, γιατί

* Ἀπὸ «τ' Ἀνοιχτὰ Γράμματα».